

Tytuł: Wspólna Europa

Rodzaj materiału: scenariusz

Data publikacji: 2011

Unia Europejska zakłada głęboką integrację ekonomiczną i polityczną wszystkich państw członkowskich. W ostatnich latach do Unii przystąpiło wiele nowych krajów - postawiło to przed nią nowe wyzwania oraz wywołało debatę na temat przyszłości zjednoczonej Europy. Uczniowie poznają proces integracji europejskiej z jego najważniejszymi etapami wyznaczanymi przez cztery kolejne dokumenty (traktaty rzymskie, traktaty z Maastricht, Nicei i Lizbony). Dowiadują się, jak są realizowane w UE zasady pomocniczości i solidarności. Mają też okazję przyrzeć się różnym koncepcjom funkcjonowania UE oraz jej dalszego rozszerzania, mogą rozważyć „za” i „przeciw” oraz wyrazić własną opinię na ten temat.

CELE LEKCJI WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Uczeń:

20.1) przedstawia cele i etapy integracji europejskiej (traktaty rzymskie, traktaty z Maastricht, Nicei, Lizbony);

20.3) wyjaśnia, jak w Unii Europejskiej realizowane są zasady pomocniczości i solidarności;

20.5) wskazuje na mapie członków Unii Europejskiej i uzasadnia swoją opinię na temat jej dalszej integracji i rozszerzania.

PO ZAJĘCIACH UCZEŃ POWINIEN UMIEĆ

- wyjaśnić, w jakim celu powstała Unia Europejska oraz wskazać jej współczesne zadania;
- wymienić najważniejsze etapy jednoczenia się Europy oraz najważniejsze ustalenia zawartych w tych etapach traktatów
- wymienić i wskazać na mapie kraje należące do UE oraz te, które chciałyby do niej wstąpić;
- przedstawić własne stanowisko na temat dalszego rozszerzania UE.

METODY PRACY

Wykład - praca z tekstem - praca w parach - notatka - debata - praca z mapą

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- arkusze papieru i flamastry

JAK PRZEPROWADZIĆ ZAJĘCIA?

WPROWADZENIE

1. „Droga do wspólnej Europy” (praca z tekstem, praca w parach). Przypomnij uczniom, że jednym z celów polskiej polityki zagranicznej było włączenie Polski do struktur UE. Zapisz na tablicy datę naszego przystąpienia do Unii. Poleć następnie uczniom, by zapoznali się z tekstem „Droga do wspólnej Europy” (cz. 2, s. 66-67) oraz opracowali schematyczny rysunek (oś czasu, kamienie milowe itp.) przedstawiający najważniejsze etapy jednoczenia się Europy. Najciekawsze (i najbardziej bogate pod względem treści) plakaty powieście w widocznym miejscu w sali - będą wam towarzyszyć na wszystkich lekcjach o Unii Europejskiej.

ROZWINIĘCIE

2. „Nowa Europa” (wykład). Uzpełnij zaprezentowane na plakatach informacje, podkreślając znaczenie traktatu z Maastricht i traktatu lizbońskiego dla obecnego funkcjonowania Unii (Maastricht: wspólna polityka gospodarcza, w tym zawarcie unii monetarnej, a także zagraniczna, spraw wewnętrznych i bezpieczeństwa, ustanowienie obywatelstwa unijnego; Lizbona: usprawnienie funkcjonowania Unii, w tym przede wszystkim działania instytucji unijnych, potrzeba utworzenia stanowiska „prezydenta”, przyjęcie Karty praw podstawowych). Wyjaśnij, na czym polega ustanowione w traktacie z Maastricht obywatelstwo unijne, co to jest unia gospodarcza oraz czym są zasady pomocniczości i solidarności. Przedstaw też najważniejsze ustalenia traktatu lizbońskiego (wszystkie informacje znajdziesz w tekście „Nowa Europa” na s. 67-68).

3. „Dwie zasady” (praca z tekstem, notatka i praca w parach). Poproś uczniów, aby w tekście „Nowa Europa” znaleźli akapit, który wyjaśnia zasady solidarności i pomocniczości, oraz wytłumaczyli własnymi słowami, na czym one polegają. Poproś, by pracując w parach, wyjaśnili, jak te dwie zasady są realizowane (ćwiczenie na s. 68). Ich zadaniem będzie wskazanie, które z przedstawionych w ćwiczeniu zadań odnosi się do każdej z tych zasad, a następnie podanie własnych przykładów.

4. „Rozszerzać czy nie?” (debata). Przypomnij uczniom, że oficjalnymi kandydatami do UE są Chorwacja, Turcja, Macedonia, Czarnogóra i Islandia. Zwróć uwagę, że wśród obywateli Unii występują różne opinie na temat rozszerzenia. Możesz przypomnieć np. spór pomiędzy obywatelami UE powstały po rozpoczęciu przez Turcję negocjacji członkowskich oraz obywatelską debatę z 2007 r., w czasie której większość opowiedziała się przeciwko przyjęciu tego państwa do UE. Następnie przeprowadźcie debatę klasową „za i przeciw” pt. „Rozszerzać czy nie?” (jeśli będzie to możliwe, zaproponuj uczniom debatę międzyszkolną). Uczniowie - najpierw w parach, a potem w czwórkach - formułują argumenty za przyjęciem nowych państw do UE oraz przeciw niemu. Warto przy tym pamiętać, że celem debaty nie jest sformułowanie wspólnego stanowiska w tej sprawie, ale rozmowa o problemach i perspektywach związanych z dalszym rozszerzaniem Unii. Jeśli nie uda się przeprowadzić debaty, można zaproponować uczniom, by wykorzystali sformułowane argumenty w pracy pisemnej na temat „Europa - osiedle zamknięte czy otwarte” (ćwiczenie na s. 71).

ZAKOŃCZENIE

5. „Znajdź na mapie” - podsumowanie (praca z mapą, praca w parach, quiz). Poproś uczniów, aby przyjrzeni się mapie w podręczniku (cz. 2, s. 70) i wskazali: państwa należące do Unii Europejskiej; oficjalnych kandydatów do UE; kraje strefy euro; kraje strefy Schengen (potrzebne informacje znajdują w ramce „Strefa Schengen” na s. 70) oraz kraje należące do EFTA (Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu).

6. „Cztery traktaty” - praca domowa (praca własna uczniów). Aby podsumować i utrwalić wiadomości z lekcji, poleć uczniom rozwiązanie ćwiczenia „Cztery traktaty” na s. 69 (w zeszytach lub na stronie internetowej KOSS online).

ĆWICZENIA DODATKOWE

„Duzi czy mali?” (praca z danymi statystycznymi, praca własna uczniów). Poproś uczniów, aby przeanalizowali tabelę na s. 69 i odpowiedzieli w zeszytach na pytania:

- A. Jakie miejsce pod względem obszaru, ludności i gęstości zaludnienia zajmuje Polska w Unii Europejskiej? Czy na tle innych krajów jesteśmy państwem względnie dużym, czy małym?
- B. Jaki procent osób pozostaje bez pracy w państwach, które weszły do UE w 2004 roku? A jak jest w „starych” krajach UE?
- C. Które z krajów UE osiągają najwyższy dochód w przeliczeniu na jednego mieszkańca? A które najniższy?
- D. Jak wygląda gospodarcza pozycja Polski na tle innych nowych członków UE?
- E. Które kraje weszły do Unii 1 stycznia 2007 r.? Jaka jest ich sytuacja gospodarcza?
- F. Wskaż kraje, które starają się o wejście do UE.

Na koniec poproś jednego z uczniów o krótką prezentację miejsca Polski w UE.

